

ВОЛИНСЬКІ ЕПАРХІАЛЬНІ ВІДОМОСТІ

За єдину Помісну Українську
Православну Церкву!

Часопис Волинської єпархії
Київського Патріархату

№ 7-8 (116-117) липень-серпень 2014 р.

Помічник володимирського районного декана, настоятель парафії Покрови Пресвятої Богородиці в с. П'ятидні протоієрей Микола Гінайло – на полігоні «Широкий лан» (Миколаївська область). Світлина з архіву священника. Докладніше про духовну й матеріальну підтримку військовослужбовців духовенством нашої єпархії читайте в рубриках «Хроніка» та «Капеланство».

3 ЦЕРКОВНОГО КАЛЕНДАРЯ

22 серпня – апостола Матфія

Святий апостол Матфій, який походив із коліна Юди, народився у Віфлеємі. З дитинства він почав вивчати священні книги і Закон Божий у Єрусалимі під керівництвом святого Симеона Богоприємця. Від нього Матфій навчився доброчестя: проводив богоугодне життя, суворо дотримуючись шляху, накресленого в заповідях Божих. Святий Матфій, слухаючи вчення Христа і бачачи Його чуда, наповнився до Нього любов'ю – залишивши мирські турботи, разом з іншими учнями і народом пішов за Спасом. А Господь, Якому відкриті найпоетаємніші рухи людського серця, бачачи старанність і чистоту душевну Матфія, обрав його не тільки в число Своїх учнів, але і для апостольського служіння.

Святий Матфій спершу належав до числа 70-ти «менших апостолів», про які в Євангелії говориться: «обрав Господь і інших сімдесят учеників, і послав їх по двоє перед Собою до

кожного міста і місцевості, куди Сам хотів іти» (Лк. 10:1). Але по вознесенні Сина Божого на Небо його було обрано в число дванадцяти апостолів замість Юди Іскаріота.

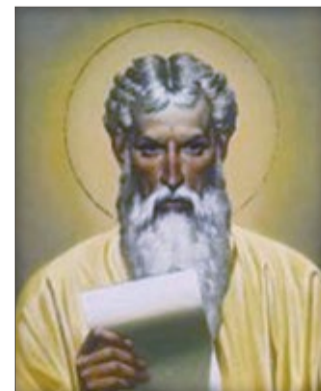
Святому Матфію дісталася за жеребом Юдея, де він і працював, обходячи міста й села та сповіщаючи про з'яву в Христі Ісусі Рятівника світу. Втім, проповідував не тільки серед юдеїв, а й серед язичників.

За деякими відомостями, Матфій гласив Євангеліє і в Грузії, і в Македонії. Тут нечестиві греки, бажаючи випробувати силу звізаного апостолом навчання, схопили його і змусили випити отруту, що позбавляє людину зору. Але він не зазнав від неї ніякої шкоди і навіть засліплених цієї отрутою – їх було понад 250 осіб – зцілював, покладаючи руки і закликаючи ім'я Христове.

Потім апостол Матфій повернувся до Юдеї і багатьох синів Ізраїлевих навернув до Господа, сповіщаючи їм слово Боже і підтверджуючи його

ознаками і чудами: повертав сліпим зір, глухим – слух, вмираючим – життя, вирівнював кривих, очищав прокажених і демонів виганяв. При цьому всі старозавітні пророцтва про Спасителя витлумачував як вже такі, які збулися на Ісусі – Месії, Який прийшов.

У цей час первосвященником юдейським був Анан. Він ненавидів Христа і хулив Його ім'я, гонив християн, звелів скинути з покрівлі храму святого апостола і брата Божого Якова і тим вбив його. І ось коли близько 63 року святий Матфій, обходячи Галілею, проповідував Христа, Сина Божого, в тутешніх синагогах, юдеї, сповнившись лютою, схопили апостола і привели до Єрусалима до згаданого первосвященника.

Той, зібравши синедріон, засудив святого Матфія на побиття камінням. Апостола привели на страту на місце, зване Вефласкіла, тобто «будинок побитих камінням». Два свідки, як належало, поклали руки на його голову і засвідчили, що він нібито зневажив Бога, Закон і Мойсея. Вони ж перші кинули каміння в святого, причому страдалець просив, щоб ці два камені було поховано з ним як свідки його страждань за Христа. Потім й інші почали кидати каміння, і він, піднявши руки, віддав дух свій Господу. Віруючі ж, узявши тіло, з честю поховали його.

Віталій КЛИМЧУК

Наша газета – у Вашу скриньку

Боголюб'язний читачу! Наш часопис – надійна підмога та корисний засіб у духовному житті православного християнина. Аби ця популярна волинська релігійна газета надходила Вам додому – випишіть її у будь-якому поштовому відділенні області, починаючи з будь-якого місяця.

Вартість одного примірника з доставкою – 1 грн 55 к. (без вартості приймання передплати). Індекс у поштовому каталозі обласної періодики – 91241. Архів основних публікацій «Волинських єпархіальних відомостей», радіопередач та інших аудіо-, відео- і текстових документів, церковні новини тощо – в інтернеті за адресою: www.pravoslavia.volyn.ua

ХРОНІКА

Для поклоніння Полісся

3 18 травня по 24 червня ковчежець із частинкою мощей святителя Миколая, архієпископа Мир Лікійських, чудотворця, який постійно зберігається у кафедральному соборі Святої Трійці в Луцьку, перебував у Шацькому та Любомльському деканатах епархії.

18 травня святину в с. Згорани зустрічали вірні Шащини. До 22 травня та з 15 по 24 червня реліквія була у храмі Великомученика Дмитрія Солунського с. Саміличі. Щодня декан і настоятель громади протоієрей Михайло Цвинкилевич із місцевим духовенством відправляли акафісти угодникові Божому, а вірні мали змогу спільно молитись і поклонитися його чесним останкам.

Так само вшанували ці святиці на Любомльщині з 22 травня до 15 червня. Ковчежець зустріли при в'їзді до Любомля (зі сторони Шацька) та хресним ходом перенесли у місцевий храм Архистратига Михаїла. Тут благочинний, настоятель парафії протоієрей Віктор Возняк із місцевими панотцями служили акафісти чудотворцеві. З 25 травня до 1 червня реліквія перебувала у храмі Пресвятої Трійці м. Любомль (настоятель священник Віктор Фелетич), 2–8 червня – у церкві Апостолів Петра і Павла с. Римачі (священник Роман Стависький), 9–15 червня – Покрови Пресвятої Богородиці селища Головно (протоієрей Святослав Нюня).

24 червня ковчежець повернувся до Троїцького собору обласного центру.

У Луцькому районному деканаті

24 травня настоятель парафії Покрови Пресвятої Богородиці в с. Маяки (Княгинин) протоієрей Михайло Бучак благословив загін «Самооборони Майдану Волині» перед виїздом на Схід країни для участі в антитерористичній операції. Як повідомляє сайт Samooborona.volyn.ua, о. Михайло є духівником цієї організації. Благословляючи захищати Батьківщину, він подарував кожному бійцеві хрестика для охорони їх у цій надскладній подорожі та забезпечив автомобілем із харчовими й медичними запасами.

Також отець Михайло разом із парафіянами духовно й матеріально підтримав військовослужбовців 51-ї окремої механізованої бригади. Поїздка на полігон «Широкий лан» (Миколаївська область) проходила **12–14 червня**. Для арміїців, у тому числі тих, які родом із цього села, привезли засоби захисту, медикаменти. Душпастир звершував таїнство Сповіді, роздавав натільні хрестики й молитовники.

29 травня в с. Оздів освятили плити з іменами тих, хто загинув у Другій світовій. Пам'ятний знак встановлено на місці зруйнованого в 1943 р. храму.

Чин освяти та заупокійну літію очолив декан протоієрей Володимир Присяжнюк. З ним служили настоятель місцевої парафії Вознесіння Господнього протоієрей Сергій Січкар та інше духовенство благочиння. У відправі, зокрема, взяли участь заступник голови Луцької райради Вадим Веренчук та сільський голова Олександр Перванчук.

Привітали прикордонників

28 травня єпископ Володимир-Волинський Матфей і канцлер епархії протоієрей Микола Цап із благословіння митрополита Луцького і Волинського Михаїла побували в управлінні Луцького прикордонного загону (вул. Стрілецька, 6), де взяли участь в урочистих заходах із нагоди Дня прикордонника.

Вікарій епархії привітав охоронців державних меж із професійним святом. На завершення урочистості було проведено екскурсію музеєм на території частини.

У Горохівському деканаті

29 травня, на Вознесіння Господнє, митрополит Михаїл очолив храмове свято Вознесіння ської парафії Горохова.

Наприкінці Божественної Літургії у проповіді високопреосвященний порушив чимало проблем. Це і причина святкування Вознесіння Христа, і перевага прив'язаності до духовного, аніж до земного, і сенс та практичне втілення любові до ближнього.

Зокрема щодо питання віри архієрей сказав: «Ми завжди кажемо про віру, „Я вірю!“ Стоїш у церкві, дивишся на ікону – я вірю, вихо-

— 3 ЦЕРКОВНОГО КАЛЕНДАРЯ

26 серпня – вшанування образу Пресвятої Богородиці «Пом'якшення злих сердець» («Семистрільна»)

Святий Симеон Богоприємець під впливом Духа Божого побачив у Христі, принесеному Дівою Марією в Єрусалимський храм на 40-й день після народження, не просто дитину, а очікуваного всім ізраїльським народом Месію, Визволителя. Вбачаючи також прозорливими очима, що перед ним – безмужня Мати, старець звернувся до Діви Марії: От лежить Цей на падині й на піднесення багатьох в Ізраїлі. І буде Він предметом сперечань: одні говоритимуть, що Він благий, інші, навпаки, що обманює народ. І зроблять Його, за словом пророка Єремії, як мішень, у яку стріляють, повісивши Його на дереві хресному, і, як стрілами, простромивши Його цвяхами й списом. У той час і Тобі Самій, безмужня Матір, пройде крізь душу зброя скорботи й хвороби серцевої, коли побачиш Ти Сина Твого прибитого на хресті й коли Його будеш проваджати зі світу з великою скорботою й риданнями.

Звичайно Вона зображається із сімома увіткнутими в серце мечами. Число «сім» у Писанні взагалі означає «повноту» чого-небудь, а в цьому випадку – «повноту горя, скорботи серцевої», перенесених Пресвятою Дівою Марією під час її життя на землі. Тож цілком зрозуміло, чому ця ікона називається ще «Симеонове пророцтво».

Вона ж називається і «Пом'якшення злих сердець». Цього дня віруючі возсилають до Діви Марії молитви про пом'якшення сердець тих,

хто йде до нас зі злом, заздрисними помислами; про захист від ворогів та недобррозичливців, а також щоб усередині роду не було ворожнечі.

Віталій КЛІМЧУК

— РОЗДУМИ

МОЛОДЬ ВІРУЄ. АЛЕ ЯК?

Сучасний насичений темп життя захопив у свій вир більшу частину суспільства. Та настають моменти, коли хочеться втекти від буденної метушні й повсякденних проблем, зібратися з думками і відчувти спокій. У зв'язку з тими подіями, які нашій країні довелося пережити останніми місяцями і які вона продовжує проживати зараз, багато людей перебувають у постійному нервовому напруженні. Кожного хвилиночки, що ж буде далі, коли в нашій країні нарешті настане мир.

У таких складних ситуаціях, коли, здається, нікому не можна вірити і не знаєш, у кого просити про допомогу, нам допомагає церква. Храм Божий є тією святинею, яка завжди готова вислухати і прийняти всі наші прохання. Молитва во-

церкви пару разів на рік, але все одно вважаю себе християнином, адже знаю молитви, намагаюся дотримуватися Божих заповідей. На мою думку, церкви – для бабусь, тому що сучасна молода людина веде досить насичене життя і в неї не завжди є час відвідати храм», – говорить хлопець.

Дівчина Тетяна ділиться своїми думками: «Я відвідую Богослужіння майже кожної неділі, адже церква – це дім нашого Господа! Коли в мене є можливість бути біля храму, то я ніколи не залишаю його осторонь. Завжди заходжу, молюсь і запалюю свічку. І якщо я раніше думала, що можна просто вірити і не обов'язково ходити до церкви, то тепер зрозуміла, що глибоко помилялася. Ми повинні ходити у храм Бога, у

лодіє потужною силою, яка здатна змінити наше життя і життя цілого світу.

Минули ті часи, коли молоді забороняли відвідувати богослужіння та проводили з нею антирелігійну пропаганду. Тепер на святу Літургію може прийти кожен бажаючий. Багато ходять і молодих, та, на жаль, здебільшого під час великих свят. Що заміняє їм недільну Літургію? Соціальні мережі, цікаві фільми, прогулянки з друзями...

Студент Андрій каже, що на його погляд, аби бути християнином – головне вірити в Бога і жити за Божими законами та власними моральними принципами. «Чесно кажучи, я ходжу до

жертву приносити Йому нашу молитву і творити добрі діла. Тільки так, я гадаю, ми матимемо життя вічне».

Церква є втіленням Божого Духу, в якій сам Ісус створює умови для духовного зростання молодої особи.

Але щоб заохотити молодь до церкви, потрібно приділяти їй більше уваги: організувати для неї різні заходи, гуртувати в молодіжні братства. Це вже справа як юнаків і дівчат, так і молодих священників. На жаль, цього в Православ'ї ще дуже і дуже мало.

Світлана ЧЕРЕМШИНСЬКА

диш із церкви – я вже не вірю». А тому додав: «Бажаю, щоб та твердість, яку ви заявили тут, у храмі, була і на вулиці, і вдома, – там, де ви живете, де ви працюєте».

На завершення архієпископ розтлумачив два принципи єднання людини зі Всевишнім: «Перший принцип, найбільш поширений, але неправильний, це коли ми Бога „тягнем до себе“, робимо Його „зручним“. А інший принцип – коли ми тягнемось до Бога, а це означає – ми слухаємо, що каже нам Бог, через заповіді, через Євангеліє». А тому «коли ми добровільно йдемо Йому назустріч, то і Він як люблячий Батько йде і нам назустріч».

З високопреосвященним служили декан та настоятель парафії протоієрей Андрій Сидор, місцеве духовенство. Серед учасників свята були: голова райдержадміністрації Сергій Глодлевський, голова райради Леонід Андрійчук, міський голова Віктор Годик.

У цьому храмі **8 червня**, в День Святої Трійці, після Божественної Літургії провели збір коштів для воїнів Горохівщини, які виконують військовий обов'язок на Сході України. Отець Андрій повідомив інформаційній службі епархії, що зібрано 3556 гривень, які передали батькам солдатів.

11 липня протоієрей Андрій Сидор побував на поминальному богослужінні на цвинтарі с. Скірче з нагоди чергової річниці Волинської трагедії – братовбивчого конфлікту між українцями та поляками під час Другої світової війни. Душпастир взяв участь у траурних заходах на запрошення ординарія Луцької дієцезії Римсько-Католицької Церкви єпископа Віталія Скомаровського та з благословіння митрополита Луцького і Волинського Михаїла.

У Володимирському районному деканаті

29 травня помічник декана протоієрей Микола Гінайло з благословіння владика Михаїла відвідав військовослужбовців 51-ї окремої механізованої бригади на Сході України. Душпастир надав моральну та гуманітарну підтримку нашим солдатам, а ті зі словами вдячності передали вітання своїм родинам.

Разом з о. Миколою їздили заступник голови облдержадміністрації Роман Карпук та обласний комісар полковник Олег Галак.

1 червня о. Микола Гінайло взяв участь у святкових заходах з нагоди Дня захисту дітей у Володимирі-Волинському.

У слові душпастир наголосив малечі, що їх щастя є запорукою радості їхніх батьків, та передав вітання від митрополита Луцького і Волинського Михаїла. За сприяння благодійного фонду «Матері Божої неустанної помочі», головою якого є отець, та гуртвіні «Арсен» присутні діти отримали подарунки.

1–3 червня протоієрей Микола Гінайло та Віталій Іванів перебували на полігоні «Широкий лан». Під час цієї поїздки було передано 15 бронжилетів і гуманітарну допомогу для 51-ї окремої механізованої бригади та медичний інструментарій для Південного медичного центру в Одесі. Також священнослужителі відправили молебень та надали душпастирську підтримку українським воїнам.

З ними перебували голова Володимир-Волинської райради Андрій Оніщук та його заступник Павло Карпук.

Чому священник їде до українських військовиків на Схід країни? Про це вів мову о. Микола **4 червня** у передачі «Волинь. Перезавантаження» обласного державного телебачення.

Церква є не стільки будівлею, скільки людською спільнотою, зазначив душпастир і підкреслив: наші військовослужбовці потребують розмов із духовенством у важкі часи. «Люди хочуть бути вислухані, люди хочуть бути почуті, люди хочуть підтримки». Саме це є головними причинами поїздки волинських священнослужителів у гарячі точки – для спілкування, молитви, благословіння, розради... Причому, наголосив отець, духівники не налаштовують українських воїнів проти Росії як народу, а благословляють захищати Вітчизну від російського агресора.

Переглянути відео можна на епархіяльному сайті Pravoslavia.volyn.ua.

Продовження на с. 3

Продовження. Початок на с. 2

17 червня протоієрей Микола Гінайло, який очолює благодійний фонд «Матері Божої неустанної помочі», передав обладнання для територіального медичного об'єднання у Володимирі-Волинському. Кисневий концентратор, апарат УЗД, медичний інструментарій, ліжка, які загалом оцінено в близько 100 000 грн, надала німецька благодійна організація «Україна. Допомога. Брайдшайд».

21 червня о. Микола на запрошення єпископа Володимир-Волинського і Ковельського УПЦ (МП) Володимира та з благословіння митрополита Луцького і Волинського Михайла взяв участь у чині похорону Володимира Крохмалю. Воїн, родом із цього села, загинув 19 червня на Донбаській війні, захищаючи Батьківщину.

1 липня отець передав матеріальну допомогу для військового та міліцейського госпіталів у Луцьку, зокрема медичне устаткування й обладнання.

2-4 липня він та інші священники цього деканату знову перебували в зоні АТО.

Панотець передав для військовослужбовців 51-ї окремої механізованої бригади засоби захисту, гігієни, різноманітне обладнання. Душпастир здійснювали Сповідь, до якої, за їхніми словами, приходять усе більше армійців порівняно з першими поїздками на Схід. Воїни постійно потребують зустрічей із духовенством: їм необхідні моральна поміч та духовні настанови.

Були й персональні передачі від рідних із Володимирщини, Луцька та Рівенщини. Солдати не стримували щирих сліз, коли їм показали дитячі малюнки на їхню підтримку.

У духовній консисторії

30 травня, напередодні Міжнародного дня захисту дітей, завідувач відділу організації благодійності та соціального служіння єпархії Валерія Лесюк взяла участь у добровільному телерадіомарафоні «Поспішаймо робити добро», спільному проєкті обласної державної телерадіокомпанії та Дитячого фонду України. Цьогоріч кошти збирали для сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування.

У виступі матінка Валерія зацентрувала увагу глядачів на важкохворих дітях, зокрема з онкологічним діагнозом. Вони протягом довготривалого лікування потребують не лише фінансової підмоги, а й повноцінного дитячого життя – спілкування з друзями та розваг. Така велика моральна підпора необхідна і родичам хворих дітей.

Не оминула увагою Валерія Лесюк і самотніх багатодітних матерів. Зокрема зазначила: цим жінкам було б непогано одержувати від держави допомогу няні. Таку послугу багатодітним кризовим сім'ям надають у Білорусі.

5 червня віце-канцлер та старший капелан єпархії протоієрей Олександр Безкорвайний, інспектор з питань місійної діяльності духовної консисторії протоієрей Юрій Близнюк освятили приміщення обласного військового комісаріату.

Після молитви о. Олександр звернувся до армійців зі словами вітання та душпастирською настановою щодо зміцнення фізичної і духовної сили. Він зазначив, що вірна служба в тилу також важлива.

У богослужінні взяла участь обласний військовий комісар полковник Олег Галак із особовим складом.

10 червня канцлер єпархії протоієрей Микола Цап із благословіння митрополита Луцького і Волинського Михайла побував на урочистій церемонії нагородження дипломами та медалями праведників народів світу в сесійній залі Луцької міської ради.

Праведник народів світу – людина, що ризикуючи своїм життям, рятувала євреїв під час Другої світової війни. Нагороду отримали мешканці Волинської та Тернопільської областей, яким нещодавно присвоєно це звання.

За даними на початок 2014 року таких людей в Україні було 2472, і наша держава посідає четверте місце у світі за кількістю цих праведників.

27 червня о. Олександр Безкорвайний взяв участь у урочистостях до Дня Конституції.

ПІЗНАЄМО БІБЛІЮ

ПЕЧАТЬ КАІНА

«І сказав Каїн Господу [Богу]: покарання моє більше, ніж можна знести; ось, Ти тепер зганяєш мене з лиця землі, і від лиця Твого я сховаюсь, і буду вигнанцем і мандрівцем на землі; і всякий, хто зустрінеться зі мною, уб'є мене. І сказав йому Господь [Бог]: за те всякому, хто уб'є Каїна, відомститися всемеро. І зробив Господь [Бог] Каїнові знамення, щоб ніхто, зустрівшись з ним, не убив його. І пішов Каїн від лиця Господнього й оселився в землі Нод, на схід від Едема» (Бут. 4:13-16).

«І сказав Каїн Господу [Богу]: покарання моє більше, ніж можна знести...»

Ці слова Каїна – крик відчаю і малодушності грішника, який не бажає покірливим перенесенням заслужених страждань хоча б частково спокутувати свою провину.

«...Ось, Ти тепер зганяєш мене з лиця землі, і від лиця Твого я сховаюсь, і буду вигнанцем і мандрівцем на землі; і всякий, хто зустрінеться зі мною, уб'є мене»

Під назвою *землі* (*hadama* – земля, населена людьми і культивована) в єврейському тексті розуміється, очевидно, країна Едем, яка була батьківщиною пралюдства: Адам виганяється з раю, або саду землі Едем, Каїн же виганяється і з усієї цієї землі.

«...І від лиця Твого я сховаюсь...»

Це паралель тієї ж самої думки про вигнання з Едему як країни, освяченої особливою благодатною присутністю Бога й ознаменованою дарованими Ним обітницями.

«...І всякий, хто зустрінеється зі мною, уб'є мене».

Кого ж боявся Каїн? Правдоподібною відповіддю на це буде таке припущення: він боявся помсти з боку всього роду свого батька, як теперішнього, так і майбутнього. Можна припустити, що навіть і до часу братовбивства Каїна їхня сім'я не вичерпувалася тільки цими двома, названими в Біблії, синами, а складалася і з інших дітей Адама (Бут. 5:4).

«І сказав йому Господь [Бог]: за те всякому, хто уб'є Каїна, відомститися всемеро. І зробив Господь [Бог] Каїнові знамення, щоб ніхто, зустрівшись з ним, не убив його».

У відповідь на малодушне ремствування грішника Бог дає урочисте свідчення його недоторканності, обіцяючи воздати всемеро всякому, хто самовільно буде робити замах на його життя. Число *сім*, через властивість мови Біблії, може означати *безліч разів*. Цим Бог, з одного боку, викриває крайню злочинність людинобивства і всю важкість відповідальності за нього, з іншого – являє невичерпне милосердя, не хоче смерті грішника, але відкриває йому можливість спокутувати гріх протягом подальшого життя.

Не розумієте деяких місць у Святому Письмі? Бажаєте ґрунтовних пояснень окремих цитат із Біблії? Звертайтеся до редакції: 43025 Луцьк, Градний узвіз, 1; (0332) 72-21-82; hazeta.vyev@gmail.com

РАДИМО ПРИДБАТИ

Поетична молитва

15 червня відбулася перша відправа нового подячного акафіста Пресвятей Тройці. З благословіння митрополита Луцького і Волинського Михайла його служили у Свято-Троїцькому храмі с. Липини Луцького районного деканату під проводом настоятеля парафії протоієрея Миколи Цап'юка. Співав хор Волинської православної богословської академії.

Особливість цього твору в тому, що він продовжує відродження в нашій сакральній літературі римованих акафістів. У Візантії зразки цих молитов було створено поетичними, такими ж пишуть грецькою мовою й нові. Однак на Русі-Україні акафісти – як перекладені, так і оригінальні – донедавна були тільки прозові. Але останніми роками з'явилися й поетичні: Пресвятей Богородиці перед Її образом «Нерушима Стіна» літредактора інформаційно-видавничого центру єпархії Віктора Гребенюка, хрестові Господньому протоієрея Леонтія Тоцького та ось цей – подячний Пресвятей Тройці його дочки Олесі.

«І зробив Господь [Бог] Каїнові знамення...»

З питання про «знамення», яке покладалося Богом на Каїна для того, щоб його не вбили через незнання, в богословській літературі панує велика різноманітність думок, у більшості незадовільних: усі вони пояснюють тільки те, що Каїн міг бути пізнаний за певними зовнішніми ознаками, але не те, що його суворо заборонялося вбивати. Опираючись на біблійні аналогії, дозволено бачити в зробленому Богом знаменні Каїнові вказівку на будь-яку зовнішню дію, яка слугувала як для самого Каїна, так, головним чином, і для всіх інших знаком (свідченням) його недоторканності, за подобою того, як, наприклад, згодом веселка послужила знаменням неповторності потопа (Бут. 9:13-15), неопалима купина – свідченням божественного посланництва Мойсея (Вих. 3:2,12) тощо.

Блаженний Феодорит у тлумаченні на це місце говорить: «Саме визначення Боже було знаменням, яке забороняло умертвити його». Він, як і деякі новітні богослови, вважав, що це визначення було всім відомо – або особливим божественним навіюванням, або тому, що було накреслено на його чолі. Кілька аналогічних цьому випадків є, очевидно, в Книзі пророка Єзекиїля (9:4-6).

«І пішов Каїн від лиця Господнього й оселився в землі Нод, на схід від Едема».

За божественним велінням Каїн змушений був залишити землю, де Бог благоволив найбільш чуттєвим чином виявляти Свою присутність, і перетворився на бездомного й безпритульного скитальника. Місце нового, кочового проживання Каїна і його потомства називається землею Нод і визначається словами «на схід від Едема». На думку деяких тлумачів, земля Нод – це не власна назва якої-небудь країни, а загальне позначення всього кочового стану каїнітів як земля вигнання і лиха, розташована, дійсно, на схід від Едема.

Андрій ХРОМЯК,
священник, кандидат богословських наук,
викладач Волинської православної богословської академії

Офіційні заходи та концерт в облмуздрамтеатрі представник консисторії відвідав із благословення митрополита Луцького і Волинського Михайла.

В дорослу путь

У храмах єпархії відправили молебні для випускників загальноосвітніх навчальних закладів, їхніх батьків та учителів.

31 травня у кафедральному соборі Святої Трійці, що в Луцьку, такі богослужіння тривали протягом дня. Їх організувала капеланська служба єпархії (старший капелан – протоієрей Олександр Безкорвайний). Три молебні під час Всенічної очолив митрополит Михайл.

У своїх словах до вчорашніх школярів архіпастир зазначив, що вони є нашою надією, а тому побажав кожному реалізації в земному житті. Закликав не забувати своїх наставників, учителів та особливо звернув увагу на шануванні батьків у будь-якому віці та будь-якому становищі.

Пам'ятаючи про Степана

1 червня декан кафедрального собору Святої Трійці протоієрей Микола Нецькар та настоятель парафії Святого Йоана Хрестителя в с. Прилуцьке Ківерецького деканату протоієрей Василь Мураль освятили в Луцьку меморіальну дошку провідникові ОУН (р) Степану Бандері. Її встановлено на будинку, що на розі вулиць Бандери та Винниченка, за почином Волинського національно-патріотичного об'єднання ім. Пилипа Орлика.

Достойний вихованець

Випускник Волинської духовної семінарії священник Микола Ільницький, який нині є настоятелем парафії в с. Коцюбинському на Київщині, організував центр допомоги біженцям зі Сходу в покинутому дитсадку. Сайт *TSN.ua 1 червня* повідомив: о. Микола прихистив 10 багатодітних сімей, у яких 35 дітей, із Донецька, Краматорська, Слов'янська, Дружківки, Горлівки та Макіївки Донецької області.

Щоб відремонтувати приміщення, душпастир узяв банківський кредит, проте його вистачило лише на половину будівлі. Для ремонту другої частини, щоб розмістити ще 40 біженців, душпастир збирає пожертви.

Микола Ільницький закінчив ВДС у 1998 році. У духовній школі його більше знали як Олега.

Не допустити згорання

3 червня в Луцьку відбулося громадське обговорення проблем і перспектив викладання предметів духовно-морального спрямування у загальноосвітніх закладах області. Необхідність проведення заходу постала у зв'язку із загрозою скорочення цих факультативних дисциплін у нашому краї.

В обговоренні, що проходило з ініціативи громадського об'єднання «Християнський рух за життя» (голова Антоніна Євтодюк) у приміщенні облради, взяла участь: голова інформаційно-видавничого центру єпархії протоієрей Віталій Собко, директор Центру християнського виховання дітей і молоді священник Андрій Ротченков, керівник єпархіального паломницького центру «Україна» Лариса Савчук, представники інших конфесій, обласної влади, освіти, науковці, громадськість.

У виступі о. Віталій зазначив, що духовно-моральне виховання дітей і молоді має стати елементом державної ідеології. Краще суспільству виділяти менші кошти на вивчення основ християнської етики, ніж унаслідок бездуховності підростаючого покоління збільшувати фінансування в'язниць, правоохоронної системи, лікарень тощо.

Нині викладання цих предметів значною мірою залежить від позиції керівників шкіл і батьків учнів, а багато з них, як видно зі статистики останніх років, пасивні щодо цього питання. Тож владі слід подбати про запровадження духовно-моральних дисциплін як обов'язкових, підкреслив священник, зменшуючи навантаження за рахунок інших, наприклад, математично-природничих наук.

Також о. Віталій звернув увагу учасників обговорення на рішення облради від 10 квітня 2013 р. «Про вивчення предметів духовно-морального спрямування у загальноосвітніх закладах області». Доручення, дані за цим документом, зокрема управління освіти і науки ОДА, переважно не виконано – вочевидь,

Продовження на с. 4

Продовження. Початок на с. 2, 3

через саботаж чиновників-освітян і директорів шкіл.

Священик Андрій Ротченков нагадав, що дисципліни духовно-морального спрямування були першими, які викладалися в Київській Русі. «З церковних шкіл усе починалося. І поняття освіти тоді означало: просвітлення душі й розуму учня, а не лише набуття ним інтелектуальних знань», – підкреслив отець.

Як підсумок заходу учасники прийняли резолюцію з низкою пропозицій центральним і місцевим органам влади, спрямованих на вирішення проблеми.

Реагуючи на громадське обговорення цього питання, митрополит Луцький і Волинський Михайл 4 червня благословив настоятелям парафій на найближчому недільному Богослужінні наголосити вірним, у яких діти вчаться в загальноосвітніх навчальних закладах, на необхідності подати заяву їх директорам, щоб у цих школах викладали предмет «Основи християнської етики». Відповідальність за виконання розпорядження покладено на канцлера протоієрея Миколу Цапа та деканів епархії.

6 червня протоієрей Віталій Собко взяв участь у передачі обласного державного телебачення «Громадський вектор» (ведучий Тарас Літковець) про викладання основ християнської етики в загальноосвітніх закладах області.

Священик розповів про те, як діти можуть вивчати цей предмет в умовах поліконфесійності та існуючих стереотипів, що стримують його впровадження. Зокрема, він зазначив: держава має бути зацікавлена у викладанні курсів духовно-морального спрямування ще більше, ніж Церква. Адже це допоможе зекономити багато коштів державного бюджету, які витрачаються на подолання різних негативних проявів у суспільстві.

На думку о. Віталія, основи християнської етики мають бути в школі не факультативною, а обов'язковою дисципліною. Учні повинні пізнавати загальні християнські цінності. Навіть якщо дитина виросте й стане атеїстом, сповідуватиме нехристиянські цінності, – вона теж має пізнати й збагнути, в якій країні живе, серед якого народу. Вивчення основ християнської етики «це навіть питання нашої національної безпеки», – підкреслив представник духовної консисторії.

Щодо вимог до вчителя цього предмету, то ним не обов'язково має бути особа в духовному сані, але обов'язково із педагогічною освітою, високоморальною й толерантною стосовно конфесійності учнів. За словами о. Віталія, важливо також, щоб ця дисципліна була не додатковим навантаженням для, наприклад, учителя-математика на один рік, а викладалась одним учителем тривалий час.

У Володимирському міському деканаті

3 червня помічник декана протоієрей Ігор Бігун разом із вихованцями та керівником недільної школи собору Різдва Христового Ларисою Лучинець відвідали єдиний у світі музей Ігоря Стравінського в м. Устилузі.

Поїздка пройшла в рамках програми «Пізнай Україну», яка діє другий рік. Як повідомив інформаційній службі о. Ігор, місце подорожі вибрано не випадково: цей видатний композитор написав чимало духовної музики.

Доносити правду

6 червня митрополит Луцький і Волинський Михайл відправив у кафедральному соборі Святої Трійці заупокійну літію по спочилих волинських журналістах і молебень за здоров'я живих представників цього фаху та їхніх родин із нагоди професійного свята – Дня журналістики.

В архієрейському слові високопреосвященний зазначив, що нині, у воєнний час цей фах як ніколи вимагає чесності, а часто і справжньої сміливості. Адже покликання журналіста – нести людям правду, а це значить іти наперекір тим, хто веде ще й інформаційну війну проти нашої Вітчизни. Новинарі мають бути новітніми апостолами, тому що правда – від Бога, наголосив владика.

У молитві взяли участь священнослужителі собору, голова інформаційно-видавничого центру епархії протоієрей Віталій Собко та інші працівники цього підрозділу духовної консисторії, керівники місцевих ЗМІ, журналісти.

На завершення кожного з них було окропле-

ВОЛИНСЬКІ ІКОНИ

«Вогненне сходження пророка Іллі»

Перша половина XVII ст. Дерево, левкас, темпера, гравіювання, золочення. Походить із церкви Покрови Пресвятої Богородиці с. Дорогиничі Локачинського деканату. Зберігається в Музеї волинської ікони.

У новозавітній історії особливе значення займає постать пророка Іллі, він часто згадується в євангельських текстах. У біблійній традиції Ілля – один із двох старозавітних святих, які не побачили смерті на землі, а удостоїлися Раю ще до приходу Христа. Його життя та подвиги описано у книгах царств Старого Заповіту.

Православна іконографія Іллі складна і різноманітна. Великого поширення з часів ранньохристиянського мистецтва отримала тема «Вогненне сходження пророка Іллі» як вказівка на вознесіння Ісуса.

У волинській іконі невідомий маляр у нетрадиційній формі відобразив найпопулярніші фрагменти життя святого. Задля того він розділив образ на дві частини. Нижню заповнив різночасовими подіями, які стосувалися життя Іллі. Історичної послідовності при цьому автор не дотримувався: для нього, вочевидь, то не було важливим. Проте всі сцени життя легко впізнаються.

У центрі композиції – поширена в Україні з XVII ст. тема вогненного сходження. На тлі живописного пейзажу з гір, силуету містечка та річки маляр зображає непомірно велику постать учня Іллі Єлисея з піднятими до вогняної колісниці руками. В основі сюжету лежить біблійна розповідь: «Коли вони йшли і дорогою розмовляли, раптом з'явилася колісниця вогненна і коні вогненні, і розлучили їх обох, і понісся Ілля у вихорі на небо. Єлисей же дивився і викликнув: батьку мій, батьку мій, колісниця Ізраїля і кіннота його! І не бачив його більше» (4 Цар., 2:11, 12).

Вознесіння Іллі надіялося глибоким символічним змістом, отримало значення старозавітного прообразу новозавітної події – вознесіння Христа. Вихор, який піднімає колісницю, маляр зобразив у вигляді овалної рами із сіро-блакитних купчастих хмар. Яскраво-чер-

воні вогняні коні й колісниця своїм світлом наділяють і плащ з овечої шкіри. В руці пророка він подібний до червоної багрянці Христа. Маляр широко використовує декоративні прийоми, характерні для народного мистецтва. Вогненну колісницю прикрашає легкими завитками по краю та колесами з осями, схожими на солярні знаки.

Тематика житійних зображень у нижній частині ікони включає чотири оповіді: «Ворони, які приносили Іллі їжу», «Ілля і вдова з міста Сарепти», «Ілля з ангелом» та «Чудо Єлисея біля ріки Йордан». Уся ця частина – майстерно виконаний пейзаж. На жаль, значні потертості фарбового шару не дають змоги детально розглянути його. На гірському тлі маляр розміщує персонажів сюжету. Зліва у тіні пагорба збереглося невелике зображення ворона як підтвердження слів Старого Заповіту: «з цього потоку ти будеш пити, а вороном Я повелів годувати тебе там» (3 Цар., 17:4).

Зображаючи перебування Іллі у вдови з Сарепти (3 Кн. Цар. 17:8–24), іконописець зобразив гористий краєвид із поодинокими деревами та замком. Дві мініатюрні постаті, Ілля та вдова, – у статичних позах, ніби говорять один з одним.

Сцену розмови ангела з Іллею розгорнуто на фоні ландшафту. Високий піщаний пагорб покритий густим лісом, під ним – постать пророка, який лежить на боці, опираючись на лікоть. За ним стоїть ангел у яскраво-червоному вбранні з високо піднятими крильми та правицею, якою вказує на небо. Золото тла, вкрите густим орнаментованим мотивом цвіту граната, підкреслює декоративне звучання образу.

Людмила КАРПЮК,
провідний науковий співробітник
Музею волинської ікони

но освяченою водою, подаровано книги «Я любив страждання...» святителя Луки Кримського та «Ще встигнемо? 22 „причини“ не ходити в храм» священника Миколи Булгакова.

В академії

Волинська православна богословська академія (ВПБА) та все про неї – така тема чергової передачі «Що каже священник», яка вийшла 6 червня на обласному державному телебаченні. Гостем студії був ректор ВПБА протоієрей Володимир Вакін.

У розмові з ведучою Світлою Павловою він розповів про можливу реалізацію себе після закінчення цього вишу, його устрій та внутрішнє життя, історію, особливості вступної кампанії тощо.

«Що каже священник» – спільний проект телестудії епархії «Собор» (головний редактор Андрій Гнатюк) і Волинської обласної державної телерадіокомпанії. Переглянути цей та інші випуски передачі можна на епархіальному сайті Pravoslavia.volyn.ua.

За одвіку спочилих

7 червня у храмах епархії відправили богослужіння Троїцької поминальної суботи. Божественну Літургію та панахиду у кафедральному соборі Святої Трійці очолив митрополит Луцький і Волинський Михайл.

У проповіді владика розкрив значення духовного піснеспіву «Вічна пам'ять». Зокрема, він зауважив, що для людини дуже важливо, коли про неї згадують. І вона, за словами архієрея, живе, образно кажучи, стільки, скільки про неї пам'ятають. «Сьогодні Небеса закликають нас молитися за наших ближніх, сьогодні Господь уважно слухає, за кого ми просимо в Нього», – підкреслив високопреосвящений.

За церковною традицією заупокійні молитви розпочинаються ще напередодні, з вечора п'ятниці, спеціальною службою – парастасом (із грецької – «клопотання»). Христова спільнота молиться перед Творцем за своїх одвіку спочилих членів. Адже вони теж причетні до свято заснування Церкви Христової у день П'ятдесятниці. А слово «панахида» в буквальному перекладі з грецької мови означає «служіння вночі», що нагадує про молитви перших християн у катакомбах.

У Троїцьку поминальну суботу до храмів приносять милостину: хліб, оливу та інше, пишуть поминальні записки з іменами покійних, щоб і священник, і вся громада спом'янули їх у молитвах.

Що ж це за свято?

7 червня єпископ Володимир-Волинський Матфей із благословіння митрополита Луцького і Волинського Михайла взяв участь у передачі «Ранок нової Волині» обласної держтелерадіокомпанії.

Вікарій епархії розповів про особливості Троїцької поминальної суботи, яка передує Дню Святої Трійці, а також про сам день заснування Церкви, його відзначення на Волині, особливості традицій і назв. Що ж до підготовки до свята єпископ найголовнішим назвав підготовку душі кожного з нас.

Переглянути відео можна на епархіальному сайті Pravoslavia.volyn.ua.

На торжестві кафедрального

8 червня у храмах епархії відбулися святкові Богослужіння з нагоди Дня Святої Трійці, П'ятдесятниці. У Свято-Троїцькому соборі, де відзначали престольний празник, Божественну Літургію очолив митрополит Луцький і Волинський Михайл. Із ним служили єпископ Кіровоградський і Голованівський Марк та соборне духовенство.

Митрополит, вітаючи усіх із великим святом, розкрив його глибокий зміст: це і поклоніння Трійці, і заснування Церкви, і, звичайно, храмове торжество. Слово промовив і кіровоградський владика, який, до речі, є випускником нашої тоді ще духовної семінарії.

На завершення Відправи архіпастирі освятили зілля на соборній площі.

У Любомльському деканаті

8 червня декан і настоятель храму Архистратига Михайла в Любомлі протоієрей Віктор Возняк у парафіяльній недільній школі провів виставку «Трійця очима дітей». Вихованці показали свої малюнки та продекламували вірші. За це вони отримали солодкі гостинці.

Продовження на с. 6

СВЯТИНІ ВОЛИНІ

Можна зводити стіни

У Берестечку Горохівського деканату триває спорудження храму Святого Духа. 10 червня урочисто заклали капсулу в фундамент майбутньої святині.

Літургію з цієї нагоди відправили в тимчасовій церкві. Її очолює декан протоієрей Андрій Сидор, з яким служили: настоятель парафії священник Володимир Курчин, інше духовенство – місцеве, зі Львівщини і Рівенщини.

Далі відбувся хресний хід до місця будівництва. Тут відслужили молебень і заклали капсулу.

За словами о. Андрія, панотці й миряни просили Господа допомогти у цій святій справі, адже пам'ятають слова з Біблії: «Коли не Господь буде дім – даремно трудяться будівничі».

Світлина 4 з архіву прот. Андрія Сидора

Кримський лікар душі й тіла

11 червня, у день святих Луки, архієпископа Сімферопольського, сповідника, митрополита Луцький і Волинський Михаїл освятив нижній храм луцької парафії Благовіщення Пресвятої Богородиці на честь цього святого (просп. Соборності, 8а – біля Гімназії № 21). Таким чином громада завершила важливий етап у спорудженні церкви-музею – копії одного з храмів волинської архітектурної школи XIV ст.

У проповіді владика, вітаючи парафіян із освятою та зупиняючись на постаті святих Луки, сказав: «Науковець, священник, подвижник Криму, сьогодні анексованого. Але це наша Україна, це наша земля і це наш святий, православний і український!». Також підкреслив, що незважаючи на мирські речі, праведник завжди пам'ятав своє покликання священнослужителя: «Він сам для себе визначився – священнослужитель плюс науковець-медик, а як християнин був подвижником». Він сіяв любов, лікував усіх хворих, навчав віри християнської.

Наводячи приклади невдячності Богу, архієпископ закликав робити своє життя кращим. Адже Господь дає можливості для цього: «дає жити під мирним небом, але ми воюєм; дає можливості збирати врожай, але ми не дбаємо за поля; дає можливість працювати, а ми не хочем і кажемо, що зарплата не така». При цьому він застеріг не привести своє життя до результату притчі про таланти: один із рабів, отримавши талант (стародавня грошова одиниця), не примножив його, а закопав у землю. Тож був позбавлений і того таланта й викинутий у «підземну неглядану».

Перед митрополитом Михаїлом проповідь із більш детальною розповіддю про життя кримського святих ХХ століття, його подвиги, та-

лант лікування тіла й душі виголосив староста кафедрального собору Святої Трійці протоієрей Володимир Подолець.

Із високопреосвященим служили: міський декан протоієрей Микола Онишук, настоятель парафії священник Микола Савчук, інше духовенство – соборне, луцьких міського й районного деканатів та з чоловічого монастиря Святого Миколая Чудотворця, що в с. Жидичин Ківерецького благочиння.

З нагоди свята парафіяни подарували для дому Божого ікону святих Луки Кримського.

Світлина 2 інформаційної служби єпархії

На межі з ЄС

13 червня в Устилузі Володимирського районного деканату на кордоні України з Польщею (біля митного посту) освятили поклонний хрест. Його встановлено за кошти митників та місцевих жертводавців.

Чин освяти очолював митрополит Михаїл. З ним служив районний декан протоієрей Євген Шевчук із місцевого духовенством. Також молилися представники місцевої влади, працівники митниці та Держприкордонслужби.

У центрі хресного знамення прикріплено ікону Спасителя, нижче – табличку зі словами молитви: «Боже Великий, Єдиний, нам Україну храни».

Як зазначив високопреосвященим у своєму слові, перші кроки на межі України з Єврозоною «мають бути з хрестом».

Світлина 3 інформаційної служби єпархії

На честь новомучеників

21 червня митрополит Луцький і Волинський Михаїл освятив житійну ікону новомучеників та сповідників, які в Україні та інших землях у ХХ ст. за Христа і православну віру постраждали. До них, зокрема, владика зараховує й намальованих на цьому образі в'язнів Луцької тюрми, знищених органами НКВС у 1941 році.

Вірні зможуть молитись перед цим образом за всіх невинно убієнних, полонених, а також із проханням не потрапляти в подібні ситуації.

Чин освяти відправили на Всенічній у кафедральному соборі Святої Трійці напередодні Неділі всіх українських святих.

Ікона являє собою: в центрі – лик Волинської Богородиці, нижче – зображення в'язнів, а навколо – різні житійні події українських угодників Божих, особливо шанованих у нашому краї. Автор твору – знаний волинський митець, лауреат премії ім. Йова Кондзелевича 2013 року Володимир Жупанюк.

23 червня образ перенесли хресним ходом до Замкового чоловічого монастиря Ар-

хангелів (колишня Луцька тюрма) в храм Новомучеників та сповідників, де святиня й перебуватиме.

Світлина 1 інформаційної служби єпархії

Він був першим

7 липня наш митрополит очолює святкову Божественну Літургію в храмі Різдва Йоана Предтечі с. Лище Луцького районного деканату з нагоди престольного празника та 10-ї річниці освяти.

У проповіді високопреосвященим розповів про постать пророка і предтечі Господнього Йоана Хрестителя, наголосив на основних його закликах: до покаяння, до особистої переміни. Розтлумачуючи суть зміни самого себе, архієпископ зазначив: «Проблема наших стосунків – це наша внутрішня проблема. І для того, щоб її вирішити, треба її шукати в собі, не десь». Також митрополит нагадав, що цей храм є першим для нього домом Божим, який він освятив на волинській кафедрі.

Із владикою Михаїлом служили: канцлер єпархії протоієрей Микола Цап, місцевий декан протоієрей Володимир Присяжнюк, настоятель парафії протоієрей Віктор Пушко, намісник Замкового Свято-Архангелського чоловічого монастиря ігумен Святополк (Канюка), духовенство із луцького кафедрального собору Святої Трійці, місцеве та з Цуманщини.

Благословенними митрополитими грамотами було нагороджено директора сільськогосподарського підприємства «Лище» Святослава Карбовського, регента парафіяльного хору Марію Драницьку та члена церковної ради Івана Вознюка.

А настоятеля громади Різдва Пресвятої Богородиці с. Воротнів Луцького районного благочиння протоієрея Івана Левковця митрополит нагородив орденом Архистратига Михаїла з нагоди 60-річчя.

Орест ВЛАСЮК. Світлина 5 Ігоря Сацика

В Олиці буде церква

13 липня митрополит Луцький і Волинський Михаїл відправив чин заснування храму та поставлення хреста в селищі Олика Цуманського деканату (Ківерецький район). Будуватимуть святиню на честь благовірного князя Костянтина Острозького. Також владика очолює панахиду по убієнних на Донбаській війні.

У проповіді архієрей зазначив: «Цей храм закладено на основі вашої любові до рідної землі, на основі бажання миру. Тому що коли люди бажать миру, вони будують. Ви любите свою землю, свою Україну, а найголовніше – ви любите Бога. Уся ж надія наша – на Бога. Тож пе-

реконаний, що і храм цей буде зведено, і мир повернеться».

Із високопреосвященим служили: декан протоієрей Тарас Манелюк, настоятель парафії священник Ігор Литвінцов, інше духовенство – із цього та Ківерецького благочинь і Рівенщини. Свято православних прийшов розділити священник Римсько-Католицької Церкви.

За відправою співав місцевий церковний хор (регент Галина Шунькевич). Діти виконали літературно-музичну композицію. Насамкінець за старовинним звичаєм, що побутує в тутешніх краях при закладах Божого дому, всі, як на весіллі, частувались короваєм і прикріпляли до одягу квітки.

Віктор ГРЕБЕНЮК, Орест ВЛАСЮК
Світлина 6 інформаційної служби єпархії

Перший у єпархії

13 липня єпископ Володимир-Волинський Матфей із благословіння митрополита Луцького і Волинського Михаїла відвідав парафію Великомученика Юрія Переможця с. Дубове Ковельського районного деканату. Він очолює урочисте Богослужіння в храмі з нагоди його 20-річчя та 100-ліття освяти дзвонів на старій церкві, зруйнованій у липні 1943-го німецькими загарбниками.

Після Літургії вікарій єпархії освятив збудовану поруч каплицю Волинської ікони Божої Матері. На її куполі встановлено реконструйованого хреста з утраченого храму. До речі, то перша святиня у нашій єпархії, зведена на честь цього образу.

Поряд із каплицею освятили джерело та відслужили водосвятний молебень.

Владика Матфей вручив орден Великомученика Юрія Переможця деканові та настоятелю парафії протоієрею Іванові Бонису, а також 28 митрополитичих благословенних грамот і 11 подяк – парафіянам за вклад у розвиток Церкви.

Окрім о. Івана у святі взяли участь: ковельський міський декан протоієрей Анатолій Александрук, ратнівський – протоієрей Роман Бодак, інше місцеве духовенство, голова ковельської райдержадміністрації Юрій Поліщук (який зі словами вітань подарував для храму ікону святого Георгія Змієборця), сільський голова Павло Безека.

У проповіді вікарій наголосив: «Як важливо сьогодні усім миром захистити рідну землю, рідну мову, рідну Церкву!». А справжній патріотизм, на його переконання, ґрунтується на великій духовності.

Орест ВЛАСЮК
Світлина 7 з архіву прот. Володимира Удува

Продовження. Початок на с. 2–4

Додали сили духу

8–13 червня священнослужителі епархії перебували на полігоні «Широкий лан» (Миколаївська область), де у складі 51-ї окремої механізованої бригади служать військовики з Волині. Душпастирі надали їм духовну та матеріальну поміч.

Декан волинських монастирів і намісник обителі Святителя Миколая Чудотворця с. Жидичин Ківерецького деканату ігумен Константин (Марченко) з братією, духовенство Володимирського районного благочиння привезли гуманітарну допомогу та засоби захисту. Ці речі й кошти на них зібрано родичами армії-ців і вірянами у храмах.

На полігоні отці служили молебні, сповідали, проводили просвітницьку діяльність, підтримували воїнів духовно. Провідали вони й поранених у Південному медичному центрі, що в Одесі.

Тож від'їжджаючи додому, раділи помітному піднесенню бойового духу в солдатів і бажанню сумлінно виконати обов'язок перед Вітчизною.

Під Берестечком

22 червня, у Неділю всіх святих землі української, митрополит Луцький і Волинський Михайл на запрошення архієпископа Рівненського й Острозького Іларіона взяв участь у Божественній Літургії та заупокійній літії в чоловічому монастирі Великомученика Георгія Переможа на Козацьких Могилах із нагоди річниці битви під Берестечком 1651 року. Відправи очолював Патріарх Київський і всієї Руси-України Філарет.

До молитви долучилися горохівський декан протоієрей Андрій Сидор, інше духовенство та миряни-паломники з нашої епархії.

По завершенні богослужіння відбулась урочиста хода і покладання квітів до пам'ятника загиблим у Визвольній війні, де молились і за сучасних полеглих воїнів.

У монастирі

22 червня єпископ Володимир-Волинський Матфей із благословіння митрополита Луцького і Волинського Михайла очолив Божественну Літургію та водосвятний молебен у храмі Новомучеників та сповідників ХХ століття Замкового Свято-Архангельського чоловічого монастиря із нагоди престольного празника.

Вшановують цих угодників у Неділю всіх святих землі української, тому й урочисте Богослужіння правили цього дня.

Із вікарієм служили: намісник цієї обителі ігумен Святополк (Канюка), намісник чоловічого монастиря Успіння Пресвятої Богородиці в с. Сокіл Рожищанського деканату ігумен Яків (Мільян), духовенство із Луцького районного благочиння, чоловічого монастиря Святого Миколая в с. Жидичин Ківерецького деканату та зі Львівщини.

16–17 липня діти з недільної школи Жидичинського монастиря таборували на озері Пісочне (Старовижівщина). Чернеча обитель організовує для своїх вихованців такий відпочинок уже третій рік поспіль.

За словами духівника табору ієромонаха Никодима (Мартінова), який опікувався групою в 40 осіб, діти залишились дуже задоволені, сприятливими були й погодні умови.

Також монахи вдячно відзначили: таборуванню посприяла Волинська обласна філармонія – допомогла з перевезенням.

У Луцькому міському деканаті

На кладовищі біля с. Гаразджа розпочали будівництво поминальної каплиці Воскресіння Христового. **7 червня** митрополит Михайл освятив і заклад наріжний камінь у фундамент майбутньої святині. Чин заснування церкви і поставлення хреста на цьому місці з благословіння владики було відправлено ще 28 листопада 2010 р.

«Хоча цей храм буде під опікою Київського Патріархату, але це нічого не означає, – зазначив архієрей. – Кожна людина, яка хоче помолитися, має право переступити цей поріг, звершувати свої духовні потреби так, як вона це вміє. Тому що на цьому місці всі однакові. Тут немає ні політичних партій, тут немає конфесій. Тут є місце вічного спочинку».

ТОЧКА ЗОРУ**ВІДКРИТО –
ПРО МИЛОСЕРДЯ?**

«У тебе ж, коли твориш милостину, нехай ліва рука твоя не знає, що робить правиця твоя...» (Мф. 6:3), – говориться в Біблії. І досить часто доцитувати апелюють люди, яким не подобається, що про благодійність десь подається інформація у ЗМІ. Однак у Святому Письмі, поруч, є ще й інший вислів: «Так нехай сяє світло ваше перед людьми, щоб вони бачили ваші добрі діла і прославляли Отця вашого Небесного» (Мф. 5:16).

То що ж робити? Ці дві цитати суперечать одна одній?

Це питання довго мучило й мене. Я розуміла, що працюючи в Церкві, найголовніше – робити добро людині так, ніби робиш це для Самого Бога. Коли мене призначили на посаду завідувача відділу організації благодійності та соціального служіння епархії, здавалося навіть нескромним говорити, як допомагаєш іншим.

Однак чим більше часу я віддавала цій робо-

ті, тим частіше стала задумуватися, чи потрібна так вже й хватиться, щоб ніхто нічого не чув і не бачив? Бувають такі випадки, що інформацію не треба розповсюджувати з етичних міркувань. Однак здебільшого добродійна діяльність потребує інформаційної підтримки, насамперед тому, щоб до допомоги ближньому долучалися й інші.

Не секрет, що не тільки у Церкві, а й громадських чи благодійних організаціях бракує людей, які готові пожертвувати своїм вільним часом чи власною працею для іншого. Адже така робота безоплатна, на добровільних засадах. Тому вільні руки та відкрите серце потрібні завжди.

Сьогодні ЗМІ заповнили всілякого роду деструктивні та здеградовані передачі, серіали, статті, фото... Чому б серед усього цього інформаційного бруду не дати замайорити матеріалу про людяність та доброту? Про дівчинку, якій збирали кошти на операцію й вона вижила завдяки небайдужим людям; про добродійників, які віддають, бувало, останнє, щоб допомогти іншій людині; про сім'ї, які не можуть звести кінці з кінцями й потребують допомоги. Або світліни вдячних людей, що отримали допомогу. Чи малят, у яких не забрали маму...

Я зрозуміла, що скромність у такій справі не завжди доречна. Потрібно просто чинити добро. А як воно буде зроблене – чи з допомогою ЗМІ, чи ні, це вже не так важливо. Головне – зі щирим серцем подавати руку нужденному. А Бог розсудить.

Валерія ЛЕСЮК

З високопреосвященним служили декан протоієрей Михайло Онищук, ректор Волинської православної богословської академії протоієрей Володимир Вакин, настоятель парафії священник Ярослав Черенюк та інше духовенство.

22 червня о. Михайло Онищук відслужив заупокійну літію по загиблих у Великій Вітчизняній з нагоди Дня скорботи і вшанування пам'яті жертв війни на Меморіальному комплексі вічної слави в Луцьку.

«Оплакувати, квіти класти і любити тих, хто життя поклав за цю землю, – це не слабкість. День скорботи – це час укріплення», – наголосив о. Михайло.

На заході також були представники влади, ветерани і громадськість.

За страстотерпців

Священнослужителі та миряни епархії взяли участь у богослужіннях та заходах із нагоди чергової річниці розстрілів органами НКВС в'язнів у 1941 році.

23 червня хресну ходу до місця загибелі та заупокійну літію в обласному центрі очолив митрополит Луцький і Волинський Михайл. Ченці несли нову житійну ікону новомучеників та сповідників, які в Україні й інших землях у ХХ ст. за Христа і православну віру постраждали.

В архіпастирському слові високопреосвященний, розповідаючи про тих, хто знищив тут ув'язнених, провів паралелі із сьогоденням. Архієрей наголосив: «Добре прийти помолитись, але ще треба покласти щось на своє серце і до свого розуму. Не просто прийти, а ще й висновок зробити: що для мене це 23 червня?»

Із владикою за упокій убитих возносили молитви: єпископ Володимир-Волинський Матфей, канцлер епархії протоієрей Микола Цап, декан кафедрального собору Святої Трійці протоієрей Микола Нецькар, декан Луцька протоієрей Михайло Онищук, намісник Замкової обителі ігумен Святополк (Канюка) з братією, інше духовенство – соборне, міське, насельники чоловічого монастиря Святого Миколая Чудотворця в с. Жидичин Ківерецького деканату, студенти Волинської православної богословської академії, голова облдержадміністрації Григорій Пустовіт, громадськість.

Напередодні, **22 червня**, хресний хід відбувся у Володимирі-Волинському: від собору Різдва Христового до валів, де в 1941 році органами НКВС були розстріляні тисячі місцевих жи-

телів. Панахиду очолив декан протоієрей Юрій Пилипець.

Молитва у житниці

24 червня священники Володимирських районного та міського деканатів у складі комісії з представників громадськості відвідали Володимир-Волинську філію Державної продовольчо-зернової корпорації України.

Міський декан протоієрей Юрій Пилипець, помічник районного декана протоієрей Микола Гінайло та інше духовенство відслужили молебен та освятити склади підприємства. Воно забезпечує зерном і борошном усю Волинську, Львівську та інші області, ще ряд країн Європи й Азії.

Поздоровив католиків

29 червня єпископ Володимир-Волинський Матфей на запрошення ординарія Луцької дієцезії Римсько-Католицької Церкви (РКЦ) єпископа Віталія Скомаровського та з благословіння митрополита Луцького і Волинського Михайла побував на урочистій Месі в кафедральному соборі Апостолів Петра і Павла РКЦ. Владика Матфей привітав вірних цієї конфесії з престольним празником.

Слідами предка

Храми епархії відвідали дружина й син видатного українського скрипаля і диригента Богодара Которовича – відома піаністка Євгенія Басалаєва та гітарист Антон Которович. Ці святині пов'язані з життям Богодарового дідуся – протоієрея Івана Которовича.

Як повідомила районна газета «Вільним шляхом», **12 липня** вони побували у храмі Йоана Хрестителя с. Прилуцьке Ківерецького деканату. Тут стоїть іконостас, перевезений із церкви с. Гостинне Грубешівського повіту (сім'ю священника було переселено з Холмщини на Волинь). Перед цими образами хрестили новонародженого Богодара в липні 1941 р.

13 липня гості побували в храмі Архистратига Михайла, що в с. Гірка-Полонка Луцького районного деканату. В цьому Божому домі о. Іван прослужив 15 років.

Від громади декан і теперішній настоятель парафії протоієрей Володимир Присяжнюк подавав Євгеній і Антонові образ святителя Миколая Чудотворця.

В гостях у братів

1 липня митрополит Михайл відвідав ка-

федральний собор Різдва Христового Одеси під час дружнього візиту в Одесько-Балтську епархію. Зокрема, владику поклонився місцевим святиням, поспілкувався з єпископом Одеським і Балтським Марком, секретарем епархіального управління архимандритом Микитою (Сировегіним) та обласним благочинним протоієреєм Віталієм Сенником.

Потрібно об'єднатися!

Митрополит Луцький і Волинський Михайл укотре закликав митрополита Волинського і Луцького Нифонта, єпископа Володимир-Волинського та Ковельського Володимира УПЦ (МП) до співпраці та об'єднаного діалогу. Він зробив це **20 липня** під час проповіді в кафедральному соборі Святої Трійці по завершенні недільної Божественної Літургії.

«Треба сідати за стіл переговорів. Про що розмовляти? Про те, що нас об'єднує. А ці „незручності“, які виникли, треба забути во ім'я миру і майбутнього України», – пояснив владику. При цьому наголосив, що моментів, які нас об'єднують, куди більше, ніж тих, що роз'єднують.

Також, на думку архіпастиря, настав час розвіювати неправильні стереотипи, які роками насаджували мирянам УПЦ (МП) щодо Київського Патріархату. Наприклад, коли вони розмежовують поняття «Православна Церква» й «Українська Церква». Мовляв, якщо Церква називається українською, значить вона вже не є православною.

У Турійському деканаті

20 липня в с. Туровичі відбувся концерт духовної пісні «Ой рятуй, рятуй, Волинська Богоматір», присвячений ушануванню Волинської ікони Діви Марії.

Учасниками заходу в Будинку культури стали: декан протоієрей Микола Даньків, настоятель місцевої парафії священник Володимир Пиріг, інше духовенство благочиння, а також хори храмів: Святої Трійці, що в райцентрі, Праведної Анни селища Луків, Різдва Пресвятої Богородиці сс. Новосілки та Ружин, Покрови Пресвятої Богородиці с. Милановичі.

У вступному слові благочинний наголосив: «Україна нині перебуває в періоді війни, і сьогодні наче й не до розваг. Але церковні пісенні співи це не розваги, а прославлення Бога. Прославляти Розп'ятого, Його Матір можна і навіть треба в будь-які хвилини нашого життя, а найбільше – у важкі часи випробовувань».

А настоятель місцевого храму на завершення висловив вдячність голові сільради Олені Матвіїв за надання приміщення, організаторам концерту – за його проведення, усім присутнім – за небайдужість.

Ікону «Волинська Богородиця» Церква вшановує 13 липня. Її ймовірним автором дослідники називають нашого крайнина Петра Ратенського, митрополита Київського, пізніше – Московського. Образ було створено наприкінці XIII – на початку XIV ст. То був час, коли Русь опинилася під татаро-монгольським ярмом. Але ханам не вдалося встановити повного контролю над Волинсько-Галицьким князівством. Це стало приводом для проголошення його особливого заступництва Божою силою, а місцеву ікону Діви Марії з Дитятком – чудотворною від нападників і всякого зла. Образ підтверджує самотність давньої культури Волині.

Пам'ятаючи війну попередню

Священнослужителі та миряни епархії взяли участь у богослужіннях та заходах із нагоди 70-ї річниці визволення Волині від німецьких загарбників.

21 липня декан Луцька протоієрей Михайло Онищук відслужив на Меморіальному комплексі вічної слави в обласному центрі заупокійну літію по загиблих у Другій світовій.

«Ми ще не полюбили цю землю, ми ще тільки вчимося. Ви бачите, як ми забарвили все в жовто-блакитне. А хто нам заважав п'ять років тому це робити? Хто стримував нас від вишиванки, від патріотичних пісень, від любові один до одного, від єднання? Хто стримував? Байдужість! Наш головний ворог – байдужість!» – наголосив у своєму слові о. Михайло.

На заході були голова облдержадміністрації Григорій Пустовіт, голова облради Валентин Вітер, міський голова Микола Романюк, ветерани та громадськість.

Закінчення на с. 7

Закінчення. Початок на с. 2–4, 6

Такі моління відбулися і в інших населених пунктах. Так, у Любомлі місцевий декан протоієрей Віктор Возняк на місцевому Пагорбі слави відправив заупокійне богослужіння, а в селищі Стара Вишва декан протоієрей Іван Зеленко – ще й молебень за мир і спокій у державі.

Таборували як слід

15–23 липня в урочищі Білі Береги поблизу селища Колки Маневецького деканату в'яте від-

бувся щорічний молодіжний табір нашої єпархії. Організатор – духовна консисторія, зокрема ін-спектор з питань місіїної діяльності протоієрей Юрій Близнюк.

Відкрив табір митрополит Луцький і Волинський Михаїл. Він очолив молебень на початок усякого доброго діла та побажав хорошого таборування. У богослужінні зокрема взяла участь декан протоієрей Андрій Закидальський, голова райдержадміністрації Людмила Кирда.

Цьогоріч, окрім традиційної програми табору

з ранковими і вечірніми молитвами, богослужіннями, бесідами зі священниками, прощою до Тростянецької ікони Божої Матері та різноманітними розвагами, проведено гру для виховання патріотичного духу. Збільшилась і кількість таборян порівняно з попередніми роками: 65 осіб.

Інформаційна служба єпархії

Докладніше про ці та інші події – на офіційному сайті pravoslavia.volyn.ua

ОФІЦІЙНО

Ієромонаху Макарієві (Дядюсю) і священнику Олександрові Вронському дано благословіння нести послух капелана у Збройних силах України (укази № 44, 46 від 27 травня 2014 р.).

Священника Ярослава Черенюка призначено настоятелем парафії Воскресіння Христового в Луцьку (№ 51 від 24 червня).

Священника Миколу Черняка зараховано в клір храму Всіх волинських святих Волинської православної богословської академії (№ 52 від 17 липня).

ОГОЛОШЕННЯ

Щоб урятувати життя

Важкохвора 8-річна Ангеліна Лисик із Володимира-Волинського (діагноз – рак м'яких тканин) потребує допомоги. Хіміотерапія дала позитивні результати, тож є надія, що дівча невдовзі одужає.

Батьки назбирали на ліки 10 000 грн, але потрібно 27 000. Тож відділ організації благодій-

ності та соціального служіння єпархії просить усіх небайдужих допомогти.

Кошти можна перерахувати на картку ПриватБанку: **6762468317184368**, Лисик В'ячеслав.

Підтримаймо в біді

Багато людей із Криму та Сходу України поневолі опинилися в зоні ризику репресій, воєнних

дій і вимушені тимчасово покинути свої домівки в цілях безпеки. Біженці прибувають і в наш край.

Тож митрополит Луцький і Волинський Михаїл благословляє священнослужителів і мир'янам єпархії за змогою приймати наших братів і сестер на безкоштовне поселення, надавати харчі, паливо, медикаменти та іншу матеріальну підтримку, задіювати власний вантажний,

легковий чи пасажирський транспорт, допомагати у працевлаштуванні, ставати добровольцями цієї благодійної справи.

За докладною інформацією звертатися за тел. **(066) 294-94-84** цілодобово, ел. поштою volynhelpkrym@gmail.com. Сторінки активістів у соцмережах: Facebook.com/volynhelp.krym, Vk.com/id247136519.

ВІТАННЯ

Храму Преображення Господнього в Луцьку – 15 років від заснування;

каплиці Почаївської ікони Божої Матері в Луцькій міській поліклініці № 3 25 серпня – 10 років від освяти;

храму Успіння Пресвятої Богородиці: в с. Буркачі Горохівського дек. – 10 років від заснування, в **с. Старий Порицьк** Іваничівського дек. 28 серпня – 230 років від освяти, в **с. Скригове (Скригово)** Горохівського дек. 28 серпня – 110 років від освяти, в **с. Старий Чорторийськ** Маневецького дек. 28 серпня – 10 років від освяти;

храму Великомученика і цілителя Пантелеймона в с. Федорівка Володимирського райдек. 1 вересня – 10 років від заснування;

храмам Різдва Пресвятої Богородиці: в с. Дідичі Ківерецького дек. – 90 років, у **с. Грушів** 21 вересня – 210 років від освяти;

храму Архистратига Михаїла в с. Воля Ковельська 26 вересня – 10 років від заснування;

храмам Воздвиження хреста Господнього: в с. Колона Іваничівського дек. 27 вересня – 235 років, у **с. Боратин** Луцького райдек. – 65 років від освяти;

Олесю Лупіві, архітектору духовної консисторії, 6 серпня – 30 років;

протоієрею Олегові Ткачусю, настоятелеві парафії Рінопостольної княгині Ольги в Ківерцях, 16 серпня – 25 років священничого служіння;

протоієрею Миколі Удуду, клірикові собору Різдва Христового у Володимирі-Волинському, 20 серпня – 25 років священничого служіння;

священнику Сергієві Новосаду, настоятелеві парафії Архистратига Михаїла в с. Дачне (Уляна) Ківерецького дек., 22 серпня – 15 років священничого служіння;

священнику Миколі Качмарю, настоятелеві парафії Святої Трійці в с. Уховецьк, Апостола і євангеліста Йоана Богослова в с. Стеблі та Трьох святих у с. Мар'янівка Ковельського райдек., 23 серпня – 5 років священничого служіння;

священнику Мар'янові Березі, настоятелеві парафії Великомученика Дмитрія Солунського в сс. Жорнище та Носовичі Ківерецького дек., 27 серпня – 35 років;

священнику Андрієві Шевчуку, помічникові володимирського міського декана, клірику парафії Великомученика Юрія Переможця у Володимирі-Волинському, 27 серпня – 30 років;

протоієрею Володимирові Комарницькому, настоятелеві парафії Апостолів Петра й Павла в Мар'янівці Горохівського дек., 28 серпня – 45 років;

протоієрею Георгієві Лагановському, настоятелеві парафії Казанської ікони Божої Матері в с. Баківці Луцького райдек., 28 серпня – 15 років священничого служіння;

священнику Павлові Борунову, настоятелеві парафії Святителя і чудотворця Миколая в с. Скірче Горохівського дек., 29 серпня – 15 років священничого служіння;

ігумену Святополкові (Канюці), намісникові Замкового Свято-Архангельського монастиря в Луцьку, 5 вересня – 10 років священничого служіння;

священнику Володимирові Галайді, настоятелеві парафії Різдва Пресвятої Богородиці в с. Озютичі й Успіння Діви Марії в с. Твердині Локачинського дек., 11 вересня – 40 років;

священнику Юрієві Крохмалю-Брилевському, капеланові обласного дитячого територіального медичного об'єднання та настоятелеві парафії Вознесіння Господнього в с. Рокіні Луцького райдек., 11 вересня – 10 років священничого служіння;

протоієрею Володимирові Черенюку, настоятелеві парафії Святителя Василя Великого в с. Хорлуپی Ківерецького дек., 12 вересня – 35 років священничого служіння;

священнику Олегові Корчинському, насто-

ятелеві парафії Апостола і євангеліста Луки в с. Вигуричі Луцького райдек. та Великомученика Дмитрія Солунського в с. Загаї Горохівського дек., 12 вересня – 15 років священничого служіння;

священнику Андрієві Ротченкову, директору Центру християнського виховання дітей і молоді та настоятелю парафії Мучениць Віри, Надії, Любові та Софії в Луцьку, 12 вересня – 10 років священничого служіння;

протоієрею Миколі Даньківу, турійському деканові, настоятелю парафії Святої Трійці в Турійську, 25 вересня – 50 років;

священнику Романові Медведєву, настоятелеві парафії Волинської ікони Божої Матері в с. Богушівка Луцького райдек., 28 вересня – 30 років;

Віктору Гребенюкові, літературному редакторові інформаційно-видавничого центру єпархії, 29 вересня – 55 років;

священнику Сергієві Лівончуку, настоятелеві парафії Успіння Пресвятої Богородиці в с. Скригово Горохівського дек., 30 вересня – 10 років священничого служіння.

Щиросердечно вітаємо вас, боголюб'язні отці, брати й сестри! Хай Бог благословляє усіх вас на многії і благі літа!

ПАЛОМНИЦТВА

16 серпня – до святинь Рівенщини: монастир у Дермані (п'ять чудотворних ікон і цілюще джерело) – собор в Острозі (мироточива ікона) – монастир у Межиріччі (чудотворна ікона) – джерело Св. Миколая в Гільчі – монастир у Городку (чудотворна ікона, частинка гробу Пресвятої Богородиці). Виїзд о 6.30. Повернення – о 22.00. Вартість поїздки 100 грн.

20–31 серпня, 29 серпня – 9 вересня – до святинь Одещини: храми й монастирі в обласному центрі, чудотворна ікона Пресвятої Богородиці в с. Кулевча. Вартість поїздки (проїзд, проживання у базі відпочинку на будацькій косі поруч із морем та лиманом, екскурсії) – 2100 грн.

23 серпня – до святинь Володимира-Волинського: собор і монастир Різдва Христового – Юрїївська церква – Василівська церква – Успенський собор – Зимнівський монастир. Виїзд

о 7.00. Повернення – о 19.00. Вартість поїздки 90 грн.

31 серпня – до почаївських святинь: лавра – монастир Святого Духа (колишній лаврський скит) – монаше кладовище – джерело Праведної Анни – жіночий монастир Богоявлення Господнього у Кременці – храм Пророка Іллі в Дубенському замку. Виїзд о 6.30. Повернення – о 20.00. Вартість поїздки 100 грн.

7 вересня – до святинь Києва: Печерська лавра – Феодосіївський, Введенський, Видубицький, Іонівський, Михайлівський Золотоверхий монастирі – Андріївська церква – Володимирський собор (Патріарша Служба) – Волинська ікона Богоматері (Національний художній музей України). Виїзд 6 вересня о 23.30. Повернення 7 вересня о 23.30. Вартість поїздки 280 грн.

14 вересня – до чоловічого монастиря Успіння Пресвятої Богородиці в с. Сокол Рожизан-

ського дек. Виїзд о 7.30. Повернення – о 16.00. Вартість поїздки 50 грн.

21 вересня – у чоловічий монастир Великомученика Георгія Переможця в с. Пляшева Рівненської єпархії (під Берестечком) із відвідування Музею козацької слави. Виїзд о 7.00. Повернення – о 20.00. Вартість поїздки 70 грн.

22–29 вересня – до Святої Землі (проща «Дорогою Ісуса Христа»). Проводиться з благословіння Патріарха Філарета): Хайфа – долина Армагеддон – Назарет – Кана Галілейська – гора Фавор – біблійна Галілея – Ярденіт – гора Сіон

– Ейн-Карем – Віфлеєм – Єрусалим – Віфанія – Юдейська пустеля – Єрихон – Мертве море – Лідда – Кумран. Поїздки очолює митрополит Луцький і Волинський Михаїл. Зголошуватися не пізніше ніж за три тижні.

6–12 жовтня – до святинь Грузії: Тбілісі – Мцхета – Сігнахі – Бодбе – Телаві – Ахалціхе – Боржомі. Зголошуватися до 1 жовтня.

27 жовтня – 2 листопада – до святинь Європи: Польща, Чехія, Австрія, Італія. Зголошуватися до 10 жовтня.

Бронювати місця просимо не пізніше ніж за день до початку прощі (якщо не зазначено інше). Виїзд на всі богомілля – від Свято-Троїцького собору в Луцьку. Докладніша інформація та реєстрація – у паломницькому центрі єпархії «Україна» (керівник Лариса Савчук) за тел. (0332) 71-83-77, (050) 812-09-79.

Шановні читачі, дорогі брати і сестри! Не використовуйте наш часопис у господарських цілях. Якщо газета Вам уже не потрібна – передайте її ближнім або в бібліотеку

<p>СЛОВО КИЇВСЬКОГО ПАТРІАРХАТУ – НА ВОЛИНІ</p> <p>ЧИТАЙТЕ</p> <p>Газета «Волинські єпархіяльні відомості»: запитуйте у храмах, кіосках, передплатуйте на пошту (виходить раз на місяць). Звертатися: (0332) 72-21-82, hazeta.yuev@gmail.com</p> <p>Різноразмірна духовна література: запитуйте у храмах, книгарні-бібліотеці «Ключі» за адресою: Луцьк, просп. Волі, 2 (навпроти ЦУМУ, біля обласної юнацької бібліотеки).</p>	<p>Розпорядок роботи: будні – 9.30–19 год; свята, суботи й неділі – 10–17 год.</p> <p>Звертатися: (0332) 29-94-01, моб. (050) 339-73-66, (067) 570-57-97, kljuchi@ukr.net</p> <p>ДИВІТЬСЯ</p> <p>Відеоканали в інтернеті: Youtube.com/PravoslaviaVolyni; Youtube.com/social1970</p> <p>Передача «Що каже священник» на обласному державному телебаченні (виходить раз на місяць – слідує за телепрограмою). Звертатися: (0332) 72-21-82, telesobor@gmail.com</p>	<p>СЛУХАЙТЕ</p> <p>Передача «Благо»: неділя, 7.30, FM-радіостанція «Сім'я і дім» (102,4 МГц). Звертатися: (095) 126-40-77, blaho@ukr.net</p> <p>ЧИТАЙТЕ, ДИВІТЬСЯ, СЛУХАЙТЕ</p> <p>Сайт Pravoslavia.volyn.ua – історія, устрій єпархії, святині, персоналії, документи, новини, фото, відео, газета, книги, аудіо, передруки.</p>
---	---	---

ВОЛИНСЬКІ ЕПАРХІАЛЬНІ ВІДОМОСТІ

За єднучи Поміччю Української Православної Церкви!

Свідчення про державну реєстрацію: ВЛ № 219 від 03.08.2004 р.

Засновник і видавець – Управління Волинської єпархії Української Православної Церкви Київського Патріархату (Волинська духовна консисторія)

Друк – ПрАТ «Волинська обласна друкарня» (Луцьк, просп. Волі, 27). Тел. (0332) 24-25-07. Зам. 3106. Наклад 4000 пр. Передплатний індекс 91241

Редакція

Віталій КЛИМЧУК (головний редактор), Віктор ГРЕБЕНЮК (літературний редактор і коректор), протоієрей Віталій СОБКО, Андрій ГНАТЮК, Олександр БІЛЧУК (верстка, «НІЦІАЛ»)

При використанні матеріалів часопису для публікації в інших ЗМІ посилання на нього обов'язкове. Редакція не завжди поділяє позиції авторів, які несуть відповідальність за достовірність поданої інформації, та залишає за собою право редагувати матеріали або не друкувати їх зовсім. Рукописи не рецензуються і не повертаються – тільки на сторінках газети.

ДОВІДНИК ВОЛИНСЬКОЇ ДУХОВНОЇ КОНСИСТОРІЇ

43025 Луцьк, Градний увіз, 1. Volynkonsistoria@ukr.net.
Час роботи: понеділок–п'ятниця (крім святкових днів), 10.00–16.00.
Обідня перерва: 13.00–14.00

Керуючий єпархією
Митрополит Луцький і Волинський МИХАІЛ.
Тел./факс (0332) 72-44-64

Канцелярія
Канцлер – протоієрей Микола ЦАП. Тел. (0332) 72-53-63
Вице-канцлер – протоієрей Олександр БЕЗКОРОВАЙНИЙ.
Моб. (050) 956-70-00

Інформаційно-видавничий центр
Тел. (0332) 72-21-82
Голова центру – протоієрей Віталій СОБКО. Моб. (050) 661-56-68
Інформаційна служба (збір та опрацювання даних про діяльність єпархії) – info@pravoslavia.volyn.ua
Сайт pravoslavia.volyn.ua – info@pravoslavia.volyn.ua
Прес-служба (співпраця зі ЗМІ) – прес-секретар Андрій ГНАТЮК – pres-sluzhba@ukr.net
Газета «Волинські єпархіяльні відомості» – hazeta.yuev@gmail.com

Телестудія «Собор» – гол. редактор Андрій ГНАТЮК. Telesobor@gmail.com
Радіостудія «Благо» – головний редактор протоієрей Віктор ПУШКО.
Тел. (095) 126-40-77. blaho@ukr.net
Видавничий відділ і книгарня-бібліотека «Ключі» – завідувач Дмитро ГОЛОВЕНКО.
Тел. (0332) 29-94-01, моб. (050) 339-73-66, (067) 570-57-97. Kljuchi@ukr.net.
Група у «Фейсбуці»: Facebook.com/groups/kljuchi

Капеланська служба
Старший капелан – протоієрей Олександр БЕЗКОРОВАЙНИЙ
Інспектор з питань місіїної діяльності – протоієрей Юрій БЛИЗНЮК.
Тел. (0332) 20-00-25, моб. (095) 538-05-87

Паломницький центр «Україна»
Керівник Лариса САВЧУК. Тел. (0332) 71-83-77, моб. (050) 812-09-79
Відділ організації благодійності та соціального служіння
Завідувач Валерія ЛЕСЮК. Моб. (095) 037-67-00. Social-sluzhba@ukr.net

Склад-магазин ікон, риз, церковного начиння тощо
Директор Богдан ТИШКЕВИЧ. Луцьк, просп. Волі, 2. Моб. (066) 217-25-58
Розпорядок роботи: понеділок–п'ятниця – з 10 до 18 год, в суботу – з 10 до 15 год. Обідня перерва від 13 до 14-ї.

РОБИ, ЩО ПОВИНЕН

З інтерв'ю декана монастирів єпархії ігумена Константина (Марченка)

інформаційному агентству «Волинські новини» (Volynnews.com), опублікованого 30 червня, про поїздки священнослужителів у зону АТО

Які перші враження виникли у Вас від поїздки на Схід?

У нас ця поїздка вже не перша. До того ж, у нас є ієромонах Макарій, який служить капеланом у Національній гвардії. Останні три тижні він перебуває безпосередньо із солдатами на горі Карачун, це наш монастирський герой. Ми із братією та отцем Никодимом їздили спочатку в 51-шу бригаду на полігон «Широкий лан» у Миколаївську область, а нещодавно відвідали наших правоохоронців, які перебувають між Ізюмом та Слов'янськом, на 35-му кілометрі. Вони несуть службу на дорогах – як вони кажуть, на «дорогах життя».

Насправді, після Харкова відчуваєш, що щось не те відбувається. Коли доїжджаєш до Чугуєва, ці 160 кілометрів, які далі їдеш, бачиш, що серйозно зменшується потік автомобілів. Також відчувається «затишся перед бурею» – якась порожнеча, тиша навколо, яка створює напругу. Як виявилось, ці відчуття були не такими вже безпідставними. Коли ми зізвонилися з нашими міліціонерами, то спочатку зраділи, сказавши їм, що вже під'їжджаємо. За п'ять хвилин нам передзвонив Володимир Поліщук [заступник начальника УМВС України у Волинській області] та каже: «Зачекайте, а на чому ви їдете?». Ми відповідаємо, що на нашому бусі, з волинськими номерами. Він сказав, що це небезпечно, та особисто виїхав за нами, щоб супроводжувати. Ця наша остання подорож була, мабуть, найбільш напружена.

Ми провели три дні у зоні АТО, спілкувалися з воїнами. Виявилось, що не потрібно навіть вигадувати жодної теми розмови. Коли приїдеш на «Широкий лан» чи туди, ніхто навіть не дивиться на те, що ти привіз (забезпечення у них, слава Богу, добре). Вони просто підходять, побачивши, що приїхав священник: багатьом просто хочеться поговорити. Туди не треба їхати когось вчити, як жити, «як Родину любити», наше завдання – дати можливість людям не носити увесь тягар, який вони накопичують, дивлячись на смерть.

Запах смерті там витає у повітрі. Так, щойно ми приїхали, прибули хлопці з зачистки, з лісопосадки. Вони прийшли понурі. В лісопосадці вони натрапили на 150 покинутих трупів. Хлопці казали, що у лісі вже немає свіжого повітря, є трупний запах. Це страшно і, мабуть, обернеться якоюсь катастрофою. Треба просто дати їм можливість виговоритися. Багато хто

по-новому переосмислює своє життя, розуміє, наскільки близько, у буквальному розумінні, до нього вічність, про яку він ніколи не замислювався. Слава Богу, що вони розуміють це тверезо, без паніки. Немає такого, щоб у когось починалася істерика.

Як сприймають ситуацію священники, які перебувають на території під контролем сепаратистів?

Там переважає Російська Церква [УПЦ (МП)], а саме стосовно Сходу їхня позиція відмінна від позиції представників Російської Церкви, які є у нас. Тут, на Волині, розуміють настрої людей, стверджують, що вони за єдину соборну Україну. Треба бути чесним – там такого нема: вони відверто підтримують сепаратистські рухи, прямим текстом говорять про «єдність з Росією», в усьому звинувачують нашу армію...

Постійно з'являється інформація про те, що наших військових на Сході дуже погано утримують – видають неякісний одяг, є проблеми із забезпеченням продуктами. Чи побачили Ви підтвердження цього?

Ні, це неправда. Тут є один психологічний момент: у нас багато людей, які не готові воювати. Є багато тих, хто «косить», не хоче вирушати на Схід. Хто перебуває у зоні АТО, каже, що нехай краще ті, котрі не хочуть воювати, такі «відкосять». Бо страшно проїздити «дорогою життя», коли біля тебе сидить людина, яка не вміє воювати, боїться воювати. Це, фактично, у тебе відкрита спина. Такі й нарікають.

Я пам'ятаю, як у Миколаєві ми повечеряли із військовими, все було дуже смачно приготовано. Після вечері, вийшовши на вулицю, я почув, як якийсь солдат говорить по мобільному: «Мамо, якби ти мені щось надіслала, бо так хочеться їсти». Є такий розряд людей, які занадто себе шкодують, вважають, що якщо їх призвали в армію, то мали б дати усе, ще й охорону збоку поставити.

У нас в житті є такі моменти – похорон, війна, – до яких не готуєшся. І мені здається, що в будь-якої армії, якою гарною її не показували, є безліч проблем. Питання у тому, на чому ми робимо акцент. Коли я хочу досягти якоїсь мети, то шукаю способи, як це зробити, а коли не хочу досягати цілі, то починаю вигадувати аргументи, чому я не можу її досягти. Так само в армії: є люди, які розуміють – «Я громадянин цієї країни, це мій обов'язок, тому що вдома лишилися мама, сестра, жінка, діти. Хто, як не я?».

Ми говорили про ці різні настрої і я казав, що давайте напишемо лист Володимирі Путіну: «Володя, приїжджай, забирай нашу країну, тому що ми бідні, нещасні, за нас мами хвилюються, ми не хочемо воювати». Потрібно бути чесним: якщо наша позиція «чому я, а не той?», то давайте напишемо Путіну листа.

Кожен повинен робити те, що він має робити. Нас запитували: «А чому ви сюди приїхали? Ви ж монахи, сидіть собі у монастирі та моліться». Я пояснював, що мені важко просто сидіти і читати новини. Я на своєму місці, не беру зброї в руки, тому що маю зовсім інше призначення у

житті. Але якщо я бачу, що тому чи іншому потрібна допомога і можу прийти...

Наш отець Макарій каже, що міг би просто сидіти в наметі у штабі АТО. Але коли хлопці-десантники на горі Карачун дізналися, що там є священник, вони самі просили, повірте. Це дурна затія, як я йому казав, потрапити на ту гору, коли тепер навіть гелікоптери не хочуть літати, тому що їх постійно збивають. Він поїхав туди не тому, що захотілося героїства, а тому, що так йому велить серце. Він розуміє, що там потреба у ньому як священнику. Люди там щодня дивляться в лице смерті, там тепер найсправжніші християни, вони щодня сповідаються.

Кожен повинен щось робити на своєму місці для загальної перемоги. В нас усі лише сиділи і думали: «Ось прийшов Порошенко, нехай би він переміг, або хай би НАТО сюди прийшло». Так не буває, насправді ми нікому не потрібні. Нас усі кинули, починаючи від США і закінчуючи Європою. А ще є великий відсоток байдужих людей, які думають: «А чому я повинен?». Я кажу, що той, хто так думає, насправді «не повинен».

За двадцять років ми багато втратили у тому сенсі, що нам здавалося, ніби Україна не може змінитися. На кожен День Незалежності ми розповідали, як любимо Батьківщину, але насправді ми її не навчилися любити. У нас брудно на вулицях, тому що українці їх засмічують. Нам хотілося б звалити усе, що в нас не так, на Януковича. Він, мовляв, негідник, а ми усі такі хороші. Ні, кожна країна гідна свого правителя. Те, що ми мали, – результат нашого розвитку, морального, патріотичного. Зараз ми дозріли до нових змін – дай, Боже. Головне, щоб ми зробили правильні висновки і знову не стали байдужими.

Війна триває, це не АТО, а повномасштабна війна. Я б навіть сказав, війна без правил, без принципів, тому що одні намагаються діяти по закону (йдеться про українську армію), а інші ведуть гру без правил. Це насправді страшно, і коли на цьому тлі зустрічаєшся з байдужими словами, сумно. Але коли поглянеш на цих звичайних хлопців, яких вчора бачив тут на дорозі, які мене спинали, бо щось десь порушив, розумієш, що вони там на своєму місці. За цих хлопців я спокійний. Бо якщо такі люди нас захищають, ще далеко не все втрачено.

Є багато проблем, але насправді у нас дуже класна армія, яка виросла за місяць. Я можу це сказати як монах, і, можливо, моя думка не надто цікава. Але Володимир Поліщук як людина військова теж для себе оцінив, що там народилась армія. Я говорив із хлопцем, який під час служби в армії проїхав лише шість кілометрів на танку, а тепер за півтора тижня – 1600 кілометрів. Ви б побачили, що вони виробляють на тих танках! Як чітко, злагоджено виставляють блокпост! Ми спілкувалися з митрополитом і виникла напівжартівлива ідея: треба зробити меморіальну дошку Путіну за розбудову Збройних сил України. Завдяки йому ми знову звернули увагу на армію і вона стала боєздатною. Загалом я радий за нашу армію.

Також під час останньої поїздки я подивився на даїшників, яких у нас завжди вважали найостанніми негідниками, і зрозумів, що мені приємно посидіти за одним столом із цими хлопцями, послухати їх. Вони чітко пояснили мені, як звідти виїхати, дали інструкції, супроводили та залишилися підбадьорені тим, що роблять свою справу. Я спокійний, тому що, слава Богу, в нас є офіцери.

Світлина з сайту Volynnews.com

ДУХОВНА ШКОЛА

ЮВІЛЕЙНИЙ ВИПУСК ВПБА

19 червня у Волинській православної богословської академії (ВПБА) відбувся двадцятий випуск бакалаврів богослів'я та другий – магістрів. З цієї нагоди у кафедральному соборі Святої Трійці відправили Божественну Літургію та подячний молебень, а в нижньому Преображенському храмі відбулась урочиста частина.

Свято очолив митрополит Луцький і Волинський Михаїл, з ним служили: єпископ Володимир-Волинський Матфей, канцлер єпархії протоієрей Микола Цап, ректор ВПБА протоієрей Володимир Вакін, викладачі та студенти у священничому сані.

Правлячий архієрей вручив дипломи 23-м бакалаврам, 31-му магістрові богослів'я та вісьмом випускникам регентського відділення.

Отець ректор відзначив, що випускники духовної школи, взявши на себе випробування, пройшли його гідно. До них ще звернулись: колишній ректор Волинської тоді ще семінарії протоієрей

Сергій Мельничук-Мартинюк, один із перших випускників (1995 року) клірик собору протоієрей Ярослав Місюк. Від вихованців духовної школи слова вдячності виголосили старости курсів.

Митрополит же побажав не просто пам'ятати про цей день, а щоб він став «днем позитивних, амбіційних планів та завдань». А наголошуючи на тому, що випускникам є чим пишатись, бо закінчили достойний навчальний заклад, сказав: «Достойно тут бути й докторантурі!.. Але на все свій час».

Закінчилась урочиста частина концертом двох академічних хорів: жіночого (керівник Валентина Нідзельська) та чоловічого (керівник Василь Кравчук).

Орест ВЛАСЮК

Світлина інформаційної служби єпархії

